

KRITISKE ANALYSER

Af Henrik Herløv Lund, økonom og velfærdsforsker – cand.scient. adm.

www.henrikherloevlund.dk

herloevlund@mail.dk

Kommentar pr. 30.01.16

Trepartsforhandlinger: Indslusningsløn vil medføre løndumpning og stigende ulighed!

Indslusningsløn og sociale forringelser spøger i kulissen hos Venstreregeringen.

1. Snart trepartsforhandlinger.

Venstreregeringen vil ifølge forlydender snart indlede trepartsforhandlinger med fagbevægelse og arbejdsgivere. Det sker næppe, fordi Løkke i sig selv sætter fagbevægelsen højt, men nok så meget, fordi han håber at få den med til at betale til et øget økonomisk råderum for regeringen.

Den eksplicite dagsorden synes fra Løkkes og beskæftigelsesminister, Jørn Neergaard Larsen´s side for det første at handle at sikre virksomhederne (mere) arbejdskraft og for det andet at reducere antallet af folk på overførselsindkomst, herunder af indvandrere og flygtninge på integrationsydelse og kontanthjælp.¹

Men bagved lurer det problem, at Løkke vil forsøge at skabe et økonomisk råderum til bl.a. kommende lempelser af topskatten, hvilket tydeligvis er en betingelse for at bevare støtten til regeringen i blå bloks yderpartier: Liberal Alliance og De Konservative.

Imidlertid hænger dette råderum pt. i en tynd tråd på grund af voksende udgifter til flygtninge. Men hvis det kan lykkes Venstreregeringen at få fagbevægelsen med på tiltag, der enten øger beskæftigelsen og/eller arbejdskraftudbuddet, vil regeringen herudfra argumentere, at der er skabt finansiering til også skattelettelser.

¹) Petersen, Lene: Løkke om trepartsforhandlinger – ingen gavebod. Fagbladet 26.11.15 og jf. Nielsen, Rasmus Dam: Løkke – trepartsforhandlinger skal løse fremtidens udfordringer. Politiken

2. Indslusningsløn spøger.

Med det formål at øge beskæftigelsen har det forslag særligt spøgt i kulissen, at man bør indføre en særlig lav indslusningsløn på 70 kr. for at øge efterspørgslen efter flygtninge – OG andre med lav uddannelse og erfaring på arbejdsmarkedet. Det kræver imidlertid ifølge den danske arbejdsmarkedsmodel at fagbevægelsen går med på at indføre det i overenskomsterne ved de kommende forhandlinger herom. Ganske vist har finansministeren været ud og sige, at forslaget ikke er aktuelt, men der har alligevel været forlydender om, at regeringen vil prøve at rejse spørgsmålet alligevel under en eller anden form.²

Hvilke initiativer regeringen har tænkt sig at spille ud med vedrørende at øge arbejdskraftudbuddet har den været mere hemmelighedsfuld omkring. Der kan tænkes forskellige udspil. Måske kan de gamle forslag fra SRSF – regeringens trepartsforhandlinger komme op igen om at nedskære hellig – og feriedage? Eller regeringen kunne prøve at fagbevægelsen med på at fremskynde forhøjelsen af tilbagetrækningsalderen? Man kunne måske også prøve at sælge planen om skattelettelse til fagbevægelsen og siden indregne en udbudsøkonomisk effekt heraf om øget arbejdskraftudbud?

Tilgængæld lokker regeringen fagbevægelsen med signaler om vilje til indrømmelser omkring praktikpladser, efteruddannelse og social dumping.³

Men regeringen har i forbindelse med de nylige dagpengeændringer klart demonstreret, at enhver indrømmelse til fagbevægelsen skal betales af indrømmelser fra den selv. Men fagbevægelsen bør holde sig væk fra et sådant købmandskab. En indslusningsløn fx vil ikke blot skabe et nyt lavtlønsproletariat, men også åbne op for en lavtlønsspiral, som vil presse mindstelønningerne på arbejdsmarkedet i det hele taget.⁴

3. Det tyske skræmmeeksempel.

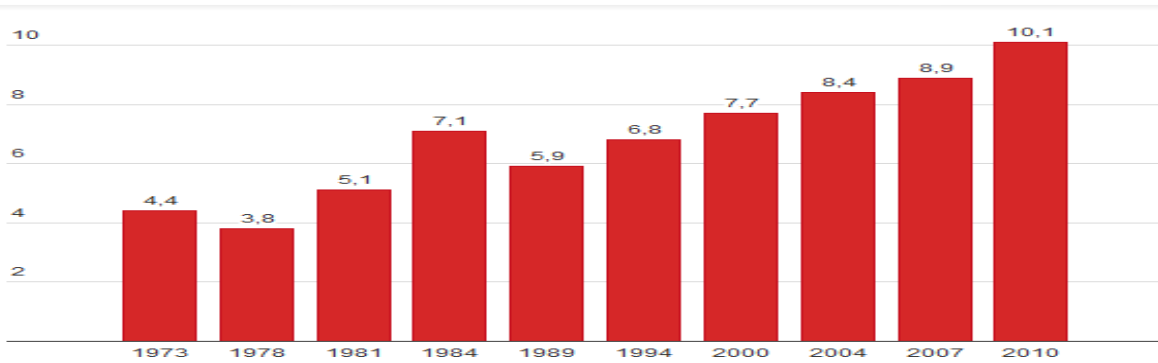
Dette er tydeligt set i Tyskland, hvor der med de såkaldte Hartz- reformer, indførtes netop sådanne særligt lave mindstelønninger (miniløn). Resultatet har været en kraftig vækst i lavtlønnsjob og at en stigende del af tyske lønmodtagere ender som såkaldte ”working poor” dvs. som arbejdende fattige.

²) Jf. Ib, Helle: Minister opgiver ikke miniløn på forhånd. Børsen 19.01.16

³) Jf. Redder, Gitte og Ivar Houmark Andersen: Interview – minister satser på trepartsaftale om uddannelse. Ugebrev A4 28.08.15

⁴) Jf. Lund, Henrik Herløv: Fra dansk til tysk arbejdsmarkedsmodel? Juli 2013
<http://www.henrikherloevlund.dk/artikler/Fradanskiiltyksarbejdsmarkedsmodel.pdf>

Figur: Andel arbejdende fattige blandt tyske lønmodtagere i perioden 1973 – 2010. ⁵

I Tyskland har presset fra dette lavtlønsproletariat klart bidraget til et at holde lønningerne på det øvrige arbejdsmarkedet nede. ⁶

Man skal da heller ikke regne med, at en indslusningsløn i Danmark vil blive begrænset til kun flygtninge. Også unge, kontanthjælpsmodtagere o. lign. vil blive søgt omfattet. Og så vil det i anden omgang udløse nyt pres fra regeringen for yderligere at forringe de sociale ydelser for, at det skal kunne ”betale sig at arbejde” i de nye indslusningsjob. ⁷ Løndumping og stigende ulighed bliver konsekvensen, hvis fagbevægelsen kører med på regeringens galej. ⁸

Heller ikke de mulige forslag til at øge arbejdskraftudbuddet er appetitlige. Der er ikke større grund til at gå med på at forhøje arbejdstiden end der var under SRSF – regeringen: Der er stor risiko for, at det med det nuværende langsomme og usikre opsving formentlig vil øge arbejdsløsheden igen. ⁹ Det samme gælder en fremskyndelse af forhøjelsen af efterlønsalderen, som også særligt vil ramme ufaglærte og kortuddannede med nuværende kortere levealder og dermed være socialt skævt. Og skattelettelser kan og vil kun finansieres på velfærdens bekostning.

⁵) Jf. Bræmer, Michael: Working poor kan brede sig til Danmark. Ugebrev A4 på basis af notat fra Cevea, 08.12.14.

⁶) Jf. Lund, Henrik Herløv: Fra dansk til tysk arbejdsmarkedsmodel? Juli 2013
<http://www.henrikherloevlund.dk/artikler/Fradansktiltyskarbejdsmarkedsmodel.pdf>

⁷) Jf Grenaa, Dorthe: Arbejdsgivernes socialpolitik – Trepartsforhandlinger. KP-net.dk

⁸) Jf. Weise, Kristian: Der ER plads til flygtninge på arbejdsmarkedet. Klumme, Altinget, 24.09.15

⁹) Jf. Lund, Henrik Herløv: Godt og skidt i trepartsforhandlinger. Maj 2012.
<http://www.henrikherloevlund.dk/artikler/Trepartsforhandlinger-rapport.pdf>

4. Lønmodtagerne har tabt ved tidligere skattereformer.

Hvorfor skulle fagbevægelsen i det hele taget være med til at betale et øget økonomisk råderum for regeringen, som regeringen så kunne omsætte i skattelettelser? Erfaringerne med alle de tidligere skattereformer i 2004, 2007, 2009 og 2012 har entydigt været, at de har favoriseret de højeste indkomster og kun betydet peanuts for de lavere.

Henrik Herløv Lund, økonom og velfærdsforsker - cand. scient. adm.

Uafhængig

HENVISNING:

Jeg udgiver nyhedsbrevet KRITISKE ANALYSER" (om velfærd, økonomi og neoliberalisme).

Vederlagsfrit abonnement kan tegnes ved at maile til herloevlund@mail.dk

Alle rapporter og artikler kan downloades på www.henrikherloevlund.dk under "Artikler og rapporter"